

**OPIS TECHNICZNY
DO PROJEKTU ZAGOSPODAROWANIA DZIAŁKI
DLA INWESTYCJI POLEGAJĄCEJ
NA REMONCIE KOŚCIOŁA I ZAGOSPODAROWANIA DZIAŁKI.**

**inwestor: Rzymskokatolicka Parafia
pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa
ul. Opolska 14
46-112 Świerczów**

PODSTAWA OPRACOWANIA:

- Umowa zawarta z Inwestorem.
- Koncepcja dla przedmiotowej inwestycji zaakceptowana przez inwestora.
- Uzgodnienia i opinie dotyczące planowanej inwestycji
- Ustawa z dnia 27-go marca 2003r - "Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym" (Dz.U. Nr 80, poz. 717)z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z dnia 7-go lipca 1994r - „Prawo budowlane” (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 27 kwietnia 2012r w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. z 2012r. Nr 81, poz.462)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (tekst jednolity Dz. U. Z dnia 15 czerwca 2002 r. Nr 75 poz. 690 z późniejszymi zmianami).
- Pozostałe przepisy i normy obowiązujące w budownictwie.
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego gminy Świerczów

1. PRZEDMIOT INWESTYCJI:

1.1. Przedmiotowa inwestycja polega na remoncie kościoła i utwardzeń ciągów pieszych na przedmiotowej działce.

2. CHARAKTERYSTYKA ZABUDOWY I ZAGOSPODAROWANIA TERENU

2.1. Dotychczasowa (istniejąca):

Na działce **nr 803** znajduje się obecnie tylko budynek kościoła. Na działce znajdują się powierzchnie utwardzone dojeżdż do kościoła. Pozostała część działki stanowi powierzchnię biologicznie czynną i cmentarz. Występuje zieleń wysoka.

2.2. Projektowana (wnioskowana):

Nie projektuje się zmian w sposobie zagospodarowania działki. Planuje się remont budynku kościoła oraz utwardzeń dojeżdż i dojazdu w otoczeniu kościoła.

3. PROJEKTOWANE ZAGOSPODAROWANIE DZIAŁKI:

Planuje się remont ścian kościoła i zmianę pokrycia dachu wieży oraz utwardzeń dojeżdż i dojazdów.

Nie przewiduje się rozbudowy budynku. Pozostałe części posesji pozostaną jak dotychczas jako powierzchnie biologicznie czynne.

Istniejące utwardzenia na działce z betonowych płyt należy wymienić na kostkę brukową granitową szarą. Dodatkowo projektuje się utwardzenie nawierzchni z kostki brukowej granitowej szarej dojazdu do budynku kościoła - szczegółowe wytyczne wg rysunków architektury. Ponadto projektuje się wykonanie izolacji pionowych ścian zewnętrznych kościoła i wykonanie opasek żwirowych.

Przeciwożarowe zaopatrzenie w wodę będzie zapewnione przez istniejący hydrant zewnętrzny zlokalizowane w pobliżu posesji.

4. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI DZIAŁKI:

Zestawienie powierzchni działki:

powierzchnia działki nr 803	4701 m ²
powierzchnia zabudowy.....	238,65 m ²
powierzchnia utwardzeń istniejąca	437,44 m ²
powierzchnia utwardzeń projektowana	557,21 m ²
powierzchnia biologicznie czynna istniejąca	4024,91 m ²
powierzchnia biologicznie czynna projektowana	3905,14 m ²

5. OCHRONA ZABYTKÓW

5.1. Przedmiotowy budynek jest wpisany do rejestru zabytków pod numerem 1103/66 dnia 04.02.1966 r.

Zgodnie z wytycznymi konserwatorskimi prace ziemne należy prowadzić pod ścisłym nadzorem archeologicznym.

Odnalezione podczas prac ziemnych i stare nagrobki należy zabezpieczyć. Decyzję co do ich dalszego losu podjąć w drodze komisji konserwatorskiej.

6. WPŁYW EKSPLOATACJI GÓRNICZEJ – nie dotyczy

7. INFORMACJA O ZAGROŻENIACH DLA ŚRODOWISKA

Projektowana inwestycja nie będzie miała negatywnego wpływu na środowisko.

8. INNE KONIECZNE DANE

W Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego gminy Świerczów przedmiotowa działka stanowi teren zabytkowego kościoła filialnego A/OS/2 podlegającego wraz z murowanym ogrodzeniem prawnej ochronie konserwatorskiej.

Budynek jest wpisany do Rejestru Zabytków Województwa Opolskiego.

W związku z tym wszelkie prace należy prowadzić wyłącznie po uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

9. POWIERZCHNIA ZABUDOWY

istniejąca powierzchnia zabudowy bez zmian.....238,65 m²

10. OBSZAR ODDZIAŁYWANIA OBIEKTU

Obszar oddziaływania mieści się w granicach działki nr 803. Obszar oddziaływania obiektu określono w oparciu o - Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.

(Dz. U. Z dnia 15 czerwca 2002 r. Nr 75 poz. 690 z późniejszymi zmianami).

autor: mgr inż. arch. Stefan Zdziej
upr. nr. 10/OPOKK/2011

OPIS TECHNICZNY DO PROJEKTU ARCHITEKTONICZNO – BUDOWLANEGO REMONTU KOŚCIOŁA.

lokalizacja: 46-100 Dąbrowa
ul. Kościelna
działka nr 803

inwestor: Rzymskokatolicka Parafia
pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa
ul. Opolska 14
46-112 Świerczów

PODSTAWA OPRACOWANIA:

- Umowa zawarta z Inwestorem.
- Koncepcja dla przedmiotowej inwestycji zaakceptowana przez inwestora.
- Uzgodnienia i opinie dotyczące planowanej inwestycji
- Ustawa z dnia 27-go marca 2003r - "Ustawa o zagospodarowaniu przestrzennym" (Dz.U. Nr 80, poz. 717)z późniejszymi zmianami.
- Ustawa z dnia 7-go lipca 1994r - „Prawo budowlane” (tekst jednolity Dz. U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 27 kwietnia 2012r w sprawie szczegółowego zakresu i formy projektu budowlanego (Dz. U. z 2012r. Nr 81, poz.462)
- Rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie. (tekst jednolity Dz. U. Z dnia 15 czerwca 2002 r. Nr 75 poz. 690 z późniejszymi zmianami).
- Pozostałe przepisy i normy obowiązujące w budownictwie.
- Ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami
- Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego gminy Świerczów

1. PRZEZNACZENIE I PROGRAM UŻYTKOWY:

Przedmiotowa inwestycja polega na remoncie ścian przyziemia i wieży kościoła wraz z wymianą pokrycia hełmu, renowacji zabytkowej stolarki okiennej i drzwiowej zewnętrznej oraz wymianie nawierzchni utwardzeń ciągów komunikacyjnych na działce. Kościół wpisany do rejestru zabytków. Budynek jest obecnie użytkowany zgodnie z przeznaczeniem. Poddasze nieużytkowe. Po remoncie przeznaczenie budynku nie zmieni się. Remont ma na celu zabezpieczenie budynku przed wpływami warunków atmosferycznych i wód gruntowych oraz podniesienie estetyki kościoła i jego otoczenia .

1.2. Parametry techniczne obiektu:

Zestawienie powierzchni stanu projektowanego:

powierzchnia użytkowa wraz z emporą..... 270,9 m²
powierzchnia zabudowy..... 266, 11 m²
kubatura 2030,46 m³
wysokość budynku 22 m

długość / szerokość budynku 2589 / 1235 cm

Budynek jest jednokondygnacyjny z antresolą (emporą) i z poddaszem nieużytkowym.

1.3. Zestawienie powierzchni poszczególnych pomieszczeń wg rysunków architektonicznych.

2. ZESTAWIENIE POWIERZCHNI UŻYTKOWYCH MIESZKALNYCH – nie dotyczy

3. FORMA ARCHITEKTONICZNA I FUNKCJA OBIEKTU

3.1. Przedmiotowy kościół ma rzut w kształcie połączonych prostokątów kruchty w wieży, korpusu nawowego, prezbiterium i zakrystii. Nawa w kształcie prostokąta z emporami i chórem wspartymi na drewnianych słupach. Dach nad korpusem nawowym i prezbiterium

dwuspadowy (nad prezbiterium niższy). Dach nad zakrystią i emporą kolatorską dwuspadowy, prostopadły do osi podłużnej kościoła. Obecnie powyższe dachy pokryte są blachą trapezową. Wieża z hełmem krytym blachą ocynkową.

Kościół użytkowany jest zgodnie z przeznaczeniem – służy celom sakralnym.

3.2. Dostosowanie do otaczającej zabudowy.

Budynek swoją skalą jak i technologią jest dostosowany do otaczającej zabudowy i stanowi tradycyjną dominantę urbanistyczną w krajobrazie wsi.

3.3. Sposób spełnienia wymagań podstawowych dotyczących:

- bezpieczeństwa konstrukcji (szczegóły w p.4 opisu technicznego)
- bezpieczeństwo pożarowe (szczegóły w p.13 opisu technicznego)
- bezpieczeństwo użytkowania (wykonanie budynku zgodnie z Warunkami Technicznymi)
- warunków higienicznych zdrowotnych oraz ochrony środowiska (szczegóły w p.11 opisu technicznego)
- ochrony przed hałasem i drganiami (szczegóły w p.11 opisu technicznego)
- odpowiedniej charakterystyki energetycznej (szczegóły w p.10 opisu technicznego)

4. UKŁAD KONSTRUKCYJNY

4.1. Budynek zalicza się do drugiej kategorii geotechnicznej, posadowiony w prostych warunkach gruntowych.

4.2. Istniejący budynek wykonany jest w technologii tradycyjnej murowanej z cegły pełnej. Konstrukcja dachu tradycyjna drewniana. Stropy i empory drewniane. Istniejące ściany zewnętrzne i wewnętrzne murowane z cegły pełnej. Hełm wieży o konstrukcji drewnianej odeskowanej i pokrytej blachą ocynkową. Projekt przewiduje remont konstrukcji drewnianej wieży i zmianę pokrycia hełmu na blachę miedzianą.

4.3. Fundamenty:

Istniejące ławy fundamentowe ceglane w stanie dobrym. Projekt nie przewiduje zmian w zakresie konstrukcji fundamentów.

4.4. Ściany zewnętrzne

Istniejące ściany zewnętrzne i wewnętrzne murowane z cegły pełnej. Projekt nie przewiduje zmian w zakresie konstrukcji ścian. Projektuje się wykonanie izolacji pionowych ścian zewnętrznych oraz wymianę skorodowanych tynków w przyziemiu na nowe.

4.5. Dach

Konstrukcja dachu drewniana płatwiowo – rozporowa. Projekt nie przewiduje zmian w zakresie konstrukcji dachu.

4.6. Schody

Schody wewnętrzne na emporę istniejące drewniane – bez zmian.

Schody w wieży istniejące drewniane policzkowe. Projekt nie przewiduje zmian w zakresie schodów.

4.7. Stropy

Istniejące stropy drewniane, projekt nie przewiduje zmian w zakresie stropów.

4.8. Wpływ eksploatacji górniczej.

Na przedmiotowej działce, na której planuje się realizację inwestycji, oraz przyległym terenie, nie występuje wpływ eksploatacji górniczej i nie znajduje się w granicach terenu górniczego.

4.9. Szczegółowy opis stanu konstrukcji budynku w opinii konstruktora będącej częścią niniejszego opracowania.

5. OBSŁUGA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH – Dostępność budynku dla osób niepełnosprawnych zostanie zapewniona poprzez odpowiednie ukształtowanie utwardzeń przed głównym wejściem do kościoła oraz utwardzonego dojazdu i miejsca postojowego dla samochodu osoby niepełnosprawnej, zlokalizowanego w bezpośredniej bliskości wejścia do kościoła. Szczegóły wg rysunków architektury.

6. CHARAKTERYSTYKA TECHNOLOGICZNA OBIEKTU - Nie dotyczy

7. ROZWIĄZANIA DLA OBIEKTU BUDOWLANEGO LINIOWEGO – Nie dotyczy

8. ROZWIĄZANIA PODSTAWOWYCH ELEMENTÓW WYPOSAŻENIA BUDOWLANO - INSTALACYJNEGO:

8.1. Instalacja wodociągowa – brak. Nie dotyczy.

8.2. Instalacja kanalizacji sanitarnej – brak. Nie dotyczy.

- 8.3. Instalacja c.o. – brak. Nie dotyczy.
 8.4. Ciepła woda – brak. Nie dotyczy.
 8.5. Wentylacja grawitacyjna - brak. Nie dotyczy.
 8.6. Instalacja elektryczna n/n - istniejąca, bez zmian
 8.7. Instalacja odgromowa – **projektuje się nową instalację odgromową, według projektu instalacji elektrycznych.**

9. URZĄDZENIA INSTALACJI TECHNICZNYCH – nie dotyczy

10. CHARAKTERYSTYKA ENERGETYCZNA OBIEKTU: Nie dotyczy. Obiekt nieogrzewany.

11. CHARAKTERYSTYKA EKOLOGICZNA OBIEKTU:

11.1. Instalacja wodociągowa – brak

11.2. Projektowana inwestycja nie będzie generować emisji zanieczyszczeń gazowych, płynnych, pyłów ani uciążliwych zapachów,

11.3. Wytwarzanie odpadów. Funkcjonowanie kościoła nie generuje powstawania odpadów stałych. Odpady z cementarza gromadzone są w kontenerze na terenie działki i wywożone przez właściwą firmę.

11.4. Projektowana inwestycja oraz jej wyposażenie technologiczne nie spowoduje przekroczenia norm emisji hałasu. W projektowanej inwestycji nie wystąpi zjawisko wibracji. Obiekt zasilany będzie z sieci 230/380V co nie powoduje powstawania promieniowania jonizującego ani szkodliwego pola elektromagnetycznego.

11.5. Inwestycja nie spowoduje uszkodzeń w istniejącym drzewostanie. Obiekt nie będzie miał negatywnego wpływu na glebę, wody powierzchniowe i podziemne.

12. ZASTOSOWANIE ODNAWIALNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII - Nie dotyczy (budynek nie ogrzewany).

13. WARUNKI OCHRONY PRZECIWPOŻAROWEJ

13.1. Budynek zaliczono do budynków niskich (N) o jednej kondygnacji.

13.2. Podział obiektu na strefy pożarowe i kategorie zagrożenia

Budynek stanowi jedną strefę pożarową ZL I. Wielkość strefy pożarowej nie przekracza dopuszczalnych wielkości.

13.3. Klasa odporności pożarowej budynku

Budynek zalicza się do budynków niskich. Strefa pożarowa ZL I zaliczana do klasy odporności pożarowej „D”.

13.4. Oddzielenia przeciwpożarowe

Nie przewiduje się wykonania oddzieleń przeciwpożarowych.

13.5. Ocena zagrożenia wybuchem pomieszczeń oraz przestrzeni zewnętrznych

Brak pomieszczeń zagrożonych wybuchem oraz przestrzeni zewnętrznych zagrożonych wybuchem.

13.6. Drogi ewakuacyjne

Wyjście ewakuacyjne z pomieszczeń bezpośrednio na zewnątrz budynku. Długości dojść ewakuacyjnych nie przekraczają wartości granicznych.

13.7. Klasa odporności ogniowej oraz stopień rozprzestrzeniania ognia elementów budowlanych.

Obiekt zaliczono do klasy „D” odporności pożarowej.

Dla klasy „D” odporności pożarowej elementy budynku powinny spełniać wymagania odporności ogniowej przedstawione w poniższej tabeli i być nie rozprzestrzeniające ognia (NRO).

Klasa odporności pożarowej budynku	Klasa odporności ogniowej elementów budynku					
	Główna konstrukcja nośna	Konstrukcja dachu	Strop	Ściana zewnętrzna	Ściana wewnętrzna	Przykrycie dachu
1	2	3	4	5	6	7
„D”	R 30	(-)	REI 30	REI 30	(-)	(-)

Oznaczenia w tabeli:

R - nośność ogniowa (w minutach), określona zgodnie z Polską Normą dotyczącą zasad ustalania klas odporności ogniowej elementów budynku,

E - szczelność ogniowa (w minutach), określona jw.,

I - izolacyjność ogniowa (w minutach), określona jw.,

(-) - nie stawia się wymagań.

Obecnie budynek nie spełnia wymagań odporności pożarowej. Niniejsze opracowanie, jako projekt remontu, nie dotyczy zabezpieczenia budynku pod względem przepisów przeciwpożarowych.

Zaleca się zabezpieczenie elementów więźby dachowej do nierozprzestrzeniających ognia (NRO). Szczegóły zabezpieczenia więźby dachowej opisano w punkcie 14.2 niniejszego opisu technicznego.

13.8. Sposób zabezpieczenia przeciwpożarowego instalacji użytkowych (wentylacyjnej, grzewczej, elektroenergetycznej, odgromowej, itp.)

Obiekt wyposażony będzie w instalację odgromową. Wg projektu instalacji elektrycznych.

13.9. Zewnętrzne zabezpieczenia przeciwpożarowe.

Budynek jest usytuowany na wzgórzu co uniemożliwia swobodny dojazd wozów bojowych straży pożarnej. Pobór wody do celów p.poż. Zapewnią trzy istniejące hydranty zlokalizowane w pobliżu przedmiotowej posesji w odległości mniejszej niż 75m od budynku.

14. ROZWIĄZANIA ARCHITEKTONICZNO - BUDOWLANE ORAZ DANE MATERIAŁOWE

14.1. Zagadnienia konserwatorskie

Przedmiotowy budynek - **Kościół Filarialny p.w. św. Jadwigi** jest wpisany do rejestru zabytków decyzją nr 1103/66 dnia 04.02.1966 r.

Obecny budynek kościoła zbudowany został ok. roku 1600, jako kościół ewangelicki. Od 1654 na skutek tzw redukcji kościołów – świątynia katolicka. W XIX w. poważniejsze remonty świątyni przeszła w latach 1825 i 1874. W 1892 dobudowano wieżę neoromańską w miejsce zniszczonej drewnianej dzwonnicy i oraz dokonano napraw murów. W 1906 wymieniono dach i pokryto go dachówka w miejsce pokrycia gontowego.

W 1945 niewielkie rozszczelnienia dachu i zawilgocenie budynku. W późniejszych latach wymiana tynków zewnętrznych, zamurowania okien i drzwi oraz wymiana pokrycia dachów i hełmu wieży. Hełm wieży pierwotnie pokryty był łupkiem kamiennym w układzie Spitzwinckel (ustalenia na podstawie zachowanych na wieży płytek łupka), obecnie pokryty jest blachą ocynkową.

14.2. Ściany zewnętrzne

Istniejące ściany kościoła murowane z cegły pełnej. Ze względu na brak izolacji pionowej i poziomej, a także na skutek rozbryzgu wody opadowej na otaczającej budynek opasce betonowej, mury uległy w wielu miejscach zawilgoceniu w partii cokołowej a także w niewielkim stopniu powyżej cokołu. Widoczne są wysolenia a także występowanie porostów, glonów i mchów na ścianach cokołowych od zewnątrz.

W wyższych partiach murów nie zaobserwowano negatywnych zjawisk związanych z zawilgoceniem. Ściany posiadają mocne tynki cementowo-wapienne, w strefie cokołowej gładkie, powyżej cokołów cyklinowane.

Renowacja ścian zewnętrznych:

1. Skucie skorodowanych tynków

Skuć tynki na cokołach ścian zewnętrznych. Odkopać ściany fundamentowe kościoła na głębokość ok 100 cm. UWAGA: WYKOPY WYKONYWAĆ ODCINKAMI NIE DŁUŻSZYMI NIŻ 1,5m, ZE WZGLĘDU NA BEZPIECZEŃSTWO KONSTRUKCJI BUDYNKU.

Skuć istniejące tam uszkodzone tynki. Usunąć skorodowane fugi z muru ceglanego na głębokość 2 cm. Następnie starannie oczyścić powierzchnie ścian.

2. Dezynfekcja

Odsłonięte z tynku mury należy poddać dezynfekcji preparatem grzybobójczym.

3. Uzupelnienia ubytków w murze

Na styku ściany cokołowej i fundamentowej w wyniku zawilgocenia wystąpiły ubytki w cegle. Należy wykuć zniszczone cegły i wymienić je na nową cegłę pełną ceramiczną na głębokość 0,5 cegły. Uzupelnienia wmurować na zaprawie wapienno-trasowej.

4. Tynkowanie

Ściany fundamentowe i cokoły otynkować tynkiem renowacyjnym w następujący sposób:

- Wykonanie warstwy szczerwnej (niepełnokryjącej) z obrzutki renowacyjnej,
- Wykonanie renowacyjnego tynku podkładowego o grubości 10 mm,
- Wykonanie renowacyjnego tynku nawierzchniowego o grubości 10 mm,

Wyprawy tynkarskie wykonać ściśle według zaleceń wybranego producenta systemu.

Zakres prac oznaczono i opisano na rysunkach elewacji.

UWAGA: Nie należy nakładać tynku renowacyjnego na silnie zawilgocone ściany.

Należy przestrzegać zaleceń producenta tynku co do warunków jego stosowania.

W przypadku stwierdzenia silnego zawilgocenia należy wykonać badanie zawilgocenia muru przeprowadzone przez uprawnioną osobę.

5. Wykonać izolację pionową ścian:

Po wyschnięciu tynków nałożyć folię kubełkową o wysokości profili 20 mm, ułożoną wypustkami w stronę budynku. Folię kubełkową ułożyć także przy ścianach wieży.

W przypadku stwierdzenia odsadzki ściany fundamentowej, folię wyłożyć na odsadzkę.

Folię kubełkową wyprowadzić 3 cm ponad projektowaną poziom opaski żwirowej. Ponad powierzchnia terenu nie stosować profili zamykających do folii kubełkowych gdyż niemożliwością byłoby to wysychanie ściany.

6. Odsadzka ściany cokołowej

Po nałożeniu nowych tynków na cokołach budynku, wykonać izolację przeciwwilgociową tych partii cokołów, które są wysunięte przed lico muru.

- Na powierzchni okapu cokołów należy wykonać izolację powłokową ze szlamu mineralno-polimerowego. Powłokę izolacji należy wygładzić tak aby tworzyła jednorodną równą powierzchnię. Szlam nakładać ściśle według zaleceń producenta.
- Malowanie powierzchni ścian od zewnątrz za pomocą dyfuzyjnej farby krzemianowej. Kolory według rysunków elewacji. Przed malowaniem na mury należy nanieść środek gruntujący zalecany przez producenta farby.

8. Malowanie ścian zewnętrznych

Do malowania ścian zewnętrznych cokołowych należy użyć farb zolowo-krzemianowych. Kolorystykę pokazano na rysunkach elewacji. Przed malowaniem na mury należy nanieść środek gruntujący zalecany przez producenta farby.

Roboty malarskie należy prowadzić ściśle wg zaleceń producenta farby.

UWAGA! OSTATECZNY DOBÓR MATERIAŁÓW I KOLORÓW NA ELEWACJI DOKONYWAĆ W POROZUMIENIU Z ARCHITEKTEM

14.3. Renowacja ścian wieży

1. Ściany wewnętrzne wieży

Należy usunąć okładzinę ściany z boazerii drewnianej w parterowym pomieszczeniu kruchty. Boazeria może utrudniać wysychanie muru. Ubytki tynku pod boazerią należy uzupełnić zaprawą tynkarską trasową na bazie wapna (nie stosować zapraw z dodatkiem cementu). Wnętrze kruchty malować farbami dyfuzyjnymi krzemianowymi w kolorze białym (istniejący kolor ścian i sklepienia).

2. Tynki zewnętrzne wieży należy zachować i chronić przed uszkodzeniami w trakcie remontu. Oczyszczyć zabrudzone i porośnięte glonami fragmenty tynku i zdezynfekować.

3. Artykulacje elewacji, gzymsy i portal wykonane z cegły ceramicznej elewacyjnej należy poddać renowacji.

Do renowacji cegły elewacyjnej należy stosować materiały systemowe i metody zalecane przez wybranego producenta systemu po skonsultowaniu z doradcą technicznym.

- usunąć spomiędzy cegieł wtórne spoiny z zaprawy cementowej
- całość elewacji ceglanej należy dokładnie oczyścić przy użyciu środka czyszczącego lub inną, nie niszczącą struktury cegły metodą. Przed przystąpieniem do zabiegu czyszczenia należy wcześniej przeprowadzić próbę w celu stwierdzenia skuteczności.
- po zabiegu czyszczenia elewacji całość powierzchni należy zdezynfekować, wzmocnić strukturalnie przy użyciu środka gruntującego odpowiednio rozcieńczonego. Stopień rozcieńczenia należy ustalić w obecności dostawcy technologii, podczas wykonywania próby.
- wszystkie prace przy renowacji i reprofilacji cegły należy wykonywać przy użyciu zapraw trasowych w odpowiednim kolorze.
- po wykonaniu renowacji cegły należy wykonać scalenie kolorystyczne przy użyciu laserunku.
- wykonać spoinowanie elewacji ceglanej przy użyciu wapienno trasowej spoiny.
- całość powierzchni ceglanej elewacji obficie nasączyć środkiem do hydrofobizacji.

4. Oczyścić marmurowy krzyż wieńczący portal wejściowy wieży.

14.4. Remont konstrukcji i wymiana pokrycia hełmu wieży

Projektuje się wymianę istniejącego, nieszczelnego pokrycia hełmu wieży z blachy ocynkowej na blachę miedzianą układaną w „karo”. Po zdjęciu istniejącego poszycia i deskowania, należy dokonać przeglądu więźby dachowej pod kątem ewentualnego porażenia przez grzyby i owady-szkodniki techniczne drewna. Oględziny konstrukcji na etapie inwentaryzacji i oceny stanu technicznego, wykazały silną korozję fragmentów belek podestu hełmu spowodowaną działaniem owadów i grzybów. Szczególnie jest to widoczne w miejscach osadzenia belek w murze.

Prace remontowe trzeba rozpocząć od oczyszczania powierzchni drewna. W przypadku fragmentów zdrowych ogranicza się to do odkurzenia. Z elementów porażonych przez owady usuwa się luźne destrukty owadzie, czyli powierzchniowe „próchno”, pamiętając o zasadzie oczyszczania do warstwy drewna zdrowego. Usunięcie skorodowanych powierzchni wykonuje się zwykle przy użyciu siekiery ciesielskiej i strugów, a mniejsze zniszczenia powierzchniowe szczotkami stalowymi. Silnie skorodowane fragmenty wzmacnia się obustronnymi nakładkami lub wstawkami z drewna bądź z elementów metalowych według wyliczeń konstruktora.

Miejsca zajęte w znacznym stopniu, zwłaszcza przez grzyby domowe, trzeba wyciąć i usunąć (zutilizować), a wycięte fragmenty uzupełnić przez dosztukowanie. Gniazda w murach, gdzie osadzone były porażone grzybami belki, i ich otoczenie, należy zdezynfekować.

Przy pracach konserwatorskich zabytkowego drewna, do uzupełnień, należy stosować drewno twarde sezonowane bądź wysokiej jakości rozbiórkowe (ponad stuletnie) po uprzednim stwierdzeniu braku śladów korozji. Wymaga się, aby nowe drewno było identycznego gatunku, o takiej samej lub lepszej wytrzymałości, jednakowych wymiarów co elementy zastępowane i zbliżonej wilgotności względnej – maks. 22% (28% bezwzględnej). Zaleca się je impregnować najskuteczniejszą metodą ciśnieniowo-próżniową.

W przypadku stwierdzenia silnego porażenia więźby dachowej należy zlecić wykonanie ekspertyzy mykologicznej przez uprawnioną osobę, celem stwierdzenia przyczyn, rodzaju szkodnika a także doboru odpowiedniej metody działania.

Odstłonięte elementy więźby dachowej oraz belki stropowe należy po oczyszczeniu i wykonaniu prac naprawczych, zabezpieczyć przeciw ogniowo do stopnia NRO (nierozprzestrzeniające ognia). Zabezpieczenie należy wykonać przez smarowanie bezbarwnym preparatem. Impregnację wykonać ściśle według zaleceń producenta. Wszelkie nowe drewniane elementy dachu także powinny być zabezpieczone przeciw ogniowo do uzyskania parametru NRO (nierozprzestrzeniające ognia).

Po wykonaniu dokładnego przeglądu więźby dachowej i ewentualnych napraw, można przystąpić do robót dekarских. W kryciu dachu zastosować membranę paroprzepuszczalną, mocowaną do poszycia z desek. Do pokrycia hełmu zastosować blachę miedzianą układaną w „karo” z elementów o wymiarach 20x20 cm.

Wykonać pokrycie blachą miedzianą słupków i dolnej płaszczyzny latarni hełmu.

Elementy metalowe

Po zdjęciu poszycia hełmu wieży, należy ocenić stan mocowania metalowej iglicy z kulą, krzyżem i chorągiewką. W przypadku stwierdzenia uszkodzeń i korozji elementów, należy przewidzieć ich naprawę lub wymianę mocowań i konstrukcji tych elementów. Krzyż i chorągiewkę wiatrową z datą budowy wieży, należy poddać konserwacji jak dla elementów metalowych:

- Oczyszczenie powierzchni metalu z warstw malarskich oraz produktów korozji metalu metodami mechanicznymi (metody termiczne, chemiczne z zastosowaniem past zmydlających, nie należy piaskować elementów).
 - Naniesienie inhibitora korozji (np. Tanina).
 - Naniesienie powłok zabezpieczających: malować farbą podkładową gruntującą antykorozyjną na bazie żywicy alkidowej, a następnie półmatową emalią alkidową w kolorze antracyt. Ostateczny kolor do uzgodnienia w ramach nadzoru autorskiego.
- Sposób postępowania z kulą na iglicy wieży należy ustalić w drodze komisji konserwatorskiej.

14.5. Remont innych elementów hełmu wieży

1. Drabina wewnątrz wieży

Wewnątrz wieży znajduje się drewniana drabina służąca do komunikacji na najwyższych poziomach wieży. Belkę drabiny należy ocenić pod względem porażenia przez grzyby lub owady szkodniki techniczne drewna i poddać konserwacji jak pozostałe elementy więźby dachowej hełmu. Koniecznie należy wymienić na nowe wszystkie szczeble drabiny. Nowe szczeble wykonać na wzór istniejących, z drewna dębowego i poddać impregnacji.

2. Instalacja odgromowa

Dla hełmu wieży należy wykonać nową instalację odgromową z wykorzystaniem (jeśli są możliwości techniczne) historycznego miedzianego zwodu zachowanego na odcinku poniżej hełmu wieży.

3. Anteny

Należy rozważyć demontaż anten zlokalizowanych na słupach w latarni hełmu wieży, lub ulokować je w taki sposób, aby zminimalizować ich widoczność z terenu otaczającego kościoła.

4. Kłapa wyłazu hełmu

Odtworzyć kłapę wyłazu na latarnię hełmu. Obecnie brak kłapy powoduje narażenie konstrukcji wieży na wpływ warunków atmosferycznych i ptasich odchodów.

5. Drewniane gzymsy profilowe hełmu

Sprawdzić stan drewnianych profili, poddać renowacji odpowiednio jak dla stolarki drzwiowej. Malować dwukrotnie za pomocą pędzla farbą odporną na czynniki zewnętrzne, powłoką kryjącą w kolorze **R:131 G:65 B:63: półmatowa emalia alkidowa.**

UWAGA: ostateczny dobór kolorów stolarki należy ustalić po dokonaniu prób w drodze komisji konserwatorskiej.

14.6. Rynny i obróbki blacharskie

Należy dokonać wymiany istniejących skorodowanych rynien i rury spustowej daszku nad klatką schodową wieży oraz jego pokrycia. Nowe rynny miedziane Ø 100 i rury spustowe Ø 80 . Wykonać z blachy miedzianej nowe obróbki blacharskie na gzymsach wieży, a także parapety zewnętrzne okien wieży.

14.7. Systemy odprowadzania wód deszczowych.

Inwestycja nie spowoduje zwiększenia zrzutów wody deszczowej z połąci dachowych budynku. Wody opadowe jak dotychczas będą odprowadzone na teren nieutwardzony działki.

14.8. Progi i wycieraczki

W istniejącym wejściu zewnętrznym do zakrystii, należy skuć istniejący spękany próg betonowy. Wykonać nowy próg z granitu szarego o powierzchni chropowatej, zapobiegającej poślizgnięciu się. Przed wejściami do do kościoła, w projektowanej nawierzchni ciągów pieszych, należy wykonać zagłębienie oraz metalową wycieraczkę wg rysunku detalu wycieraczki.

14.9. Stolarka okienna zewnętrzna

Istniejące zabytkowe okna drewniane wieży należy poddać oczyszczeniu i malowaniu. Sposób konserwacji elementów drewnianych wykonać zachowując wytyczne w instrukcji producenta powłok malarskich.

Okna w wieży poddać renowacji ściśle wg poniższego opisu:

1. Oczyszczenie elementów drewnianych z farby:
 - a) metody mechaniczne pod strumieniem gorącego powietrza,
 - b) doczyszczanie pastą zmydlającą do usuwania starych powłok, następnie
 - c) szlifowanie papierem ściernym drobnej granulacji;
2. Dezynfekcja drewna preparatem biobójczym opartym na związkach boru,
3. Impregnacja wzmacniająca drewna (w miejscach gdzie to konieczne – dwuskładnikowy preparat na bazie żywicy epoksydowej, przeznaczony do wzmacniania drewna);
4. Uzupełnianie ubytków (fleki drewniane, mieszanka epoksydowa do uzupełnień w drewnie, mniejsze ubytki - szpachlówka do drewna);
5. Gruntowanie drewna preparatem o właściwościach biologicznie czynnych o przedłużonym działaniu
6. Naniesienie warstw malarskich – malowanie dwukrotne za pomocą pędzla farbą odporną na czynniki zewnętrzne, powłoką kryjącą **w kolorze R:171 G:170 B:162: półmatowa emalia alkidowa.**
7. Wymiana lub renowacja przeszklenia, nałożenie nowego kitu okiennego. Zachować istniejące w oknach istniejące szyby tam gdzie nie są uszkodzone. Stosować szkło okienne bezbarwne przezroczyste.
8. Okucia i zamknięcia należy poddać renowacji, polegającej przywróceniu sprawności zamknięciom, usunięciu starych powłok malarskich, oczyszczeniu powierzchni z zabrudzeń i rdzy oraz naniesieniu nowych powłok zabezpieczających (elementy stalowe);

9. Renowacja elementów stalowych okien:

- Oczyszczenie powierzchni metalu z warstw malarskich oraz produktów korozji metalu metodami mechanicznymi (metody termiczne, chemiczne z zastosowaniem past zmydlających, nie należy piaskować elementów).
- Naniesienie inhibitora korozji (np. Tanina).
- Naniesienie powłok zabezpieczających w kolorze okien: zakrętki, zawiasy,

UWAGA: ostateczny dobór kolorów stolarki należy ustalić po dokonaniu prób w drodze komisji konserwatorskiej.

14.10. Stolarka drzwiowa zewnętrzna.

Istniejące zabytkowe drzwi drewniane wieży wraz z nadświetlem oraz drzwi zewnętrzne do klatki schodowej, należy poddać oczyszczeniu i malowaniu. Sposób konserwacji elementów drewnianych wykonać zachowując wytyczne w instrukcji producenta powłok malarskich.

Drzwi poddać renowacji ściśle wg poniższego opisu:

1. Oczyszczenie elementów drewnianych z farby:
 - a) metody mechaniczne pod strumieniem gorącego powietrza,
 - b) doczyszczanie pastą zmydlającą do usuwania starych powłok, następnie
 - c) szlifowanie papierem ściernym drobnej granulacji;
2. Dezynfekcja drewna preparatem biobójczym opartym na związkach boru,
3. Impregnacja wzmacniająca drewna (w miejscach gdzie to konieczne – dwuskładnikowy preparat na bazie żywicy epoksydowej, przeznaczony do wzmacniania drewna);
4. Uzupełnianie ubytków (fleki drewniane, mieszanka epoksydowa do uzupełnień w drewnie , mniejsze ubytki - szpachlówka do drewna);
5. Gruntowanie drewna preparatem o właściwościach biologicznie czynnych o przedłużonym działaniu

6. Naniesienie warstw malarskich – malowanie dwukrotne za pomocą pędzla farbą odporną na czynniki zewnętrzne, powłoką kryjącą **w kolorze R:131 G:65 B:63: półmatowa emalia alkidowa**.

7. Wymiana lub renowacja przeszklenia nadświetla, nałożenie nowego kitu okiennego. Zachować istniejące w oknach szyby tam gdzie nie są uszkodzone. Stosować szkło okienne bezbarwne przezroczyste.

8. Okucia i zamknięcia nadświetla, klamki i szyldy i zawiasy a także kratę nadświetla należy poddać konserwacji:

- Oczyszczenie powierzchni metalu z warstw malarskich oraz produktów korozji metalu metodami mechanicznymi (metody termiczne, chemiczne z zastosowaniem past zmydlających, nie należy piaskować elementów).

- Naniesienie inhibitora korozji (np. Tanina).

- Naniesienie powłok zabezpieczających: malować farbą podkładową gruntującą antykorozyjną na bazie żywicy alkidowej, a następnie półmatową emalią alkidową w kolorze antracyt. Ostateczny kolor do uzgodnienia w ramach nadzoru autorskiego.

UWAGA: ostateczny dobór kolorów stolarki należy ustalić po dokonaniu prób w drodze komisji konserwatorskiej.

14.11. Elementy na elewacji wieży

Należy usunąć istniejące lampy zewnętrzne zlokalizowane na ścianie wieży nad wejściem do kościoła. Lampy te nie nawiązują stylistycznie do zabytku. Usunąć istniejące na elewacji skorodowane uchwyty na flagi.

autor: mgr inż. arch. Stefan Zdziej
upr. nr. 10/OPOKK/2011